

KVALITETSDEKLARATION

Hushållens boendeutgifter

Ämnesområde

Hushållens ekonomi

Statistikområde

Hushållens utgifter

Produktkod

HE0202

Referenstid

Kalenderåret 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall	8
2.2.5 Bearbetning	10
2.2.6 Modellantaganden	11
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	11
3 Aktualitet och punktlighet	11
3.1 Framställningstid	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	13
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	14
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att beskriva hushållens boendeutgifter i olika upplåtelseformer, och att sätta utgifterna i relation till hushållens inkomster för motsvarande tidsperiod. Statistiken bidrar till att ge en samlad bild av hushållens boendeutgifter i olika upplåtelseformer samt i relation till hushållets inkomst.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Att specifikt uttala sig om allmänhetens informationsbehov är inte möjligt, men jämförelser av boendeutgiften mellan upplåtelseformer, regioner och hushållstyper är exempel på vanligt förekommande användning. Statistiken används bland annat av riksdag, regering, intresseorganisationer och allmänheten för att på riksnivå jämföra vilka utgifter hushållen har för sitt boende i olika upplåtelseformer.

1.2 Statistikens innehåll

Den viktigaste målstorheten i statistiken är boendeutgift för hushåll i olika upplåtelseformer och regioner. Statistiken redovisas som medelvärde, median och antal.

I statistiken används kosthushåll för att beskriva hushållssammansättningen. Mer information om definitionen finns i avsnitt 1.2.1 *Objekt och population*.

Statistiken innefattar bland annat boendeutgift, disponibel inkomst och konsumtionsutrymme. Statistiken redovisas bland annat efter bakgrunds- och klassificeringsvariablerna upplåtelseform, hushållstyp, ålder och region. För mer detaljerad information om variabler samt viktiga redovisningsgrupper, se 1.2.2 *Variabler* och 1.2.4 *Redovisningsgrupper*.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är hushåll med personer som är bosatta i Sverige. Intressepopulationen är hushåll där de ingående personerna har något mer gemensamt än att bara dela bostad, nämligen gemensam ekonomi och gemensam hushållning. Till skillnad från bostadshushåll, som bildas av de personer som är folkbokförda på samma lägenhet.

Målpopulationen är de kosthushåll med personer som var folkbokförda i Sverige under hela 2017. Hushåll i någon form av institutionsboende ingår inte i målpopulationen.

Målobjektet kosthushåll utgörs av alla personer som bodde i samma bostad och som hade gemensam ekonomi och hushållning den 31 december 2017. Personer som är tillfälligt borta, men som förväntas återkomma, ingår i hushållet. Har föräldrar separerat räknas barn som bor lika mycket hos båda föräldrarna med i det hushåll som ingår i undersökningen. De som är inneboende och de som har en inneboende ingår inte i samma kosthushåll.

Uppgifterna om vilka personer som ingår i ett kosthushåll erhålls via den person som besvarar frågorna i Hushållens boendeutgifter.

Målobjektet hushåll skiljer sig inte från observationsobjektet hushåll per definition. Det skulle kunna uppstå skillnader mellan mål- och observationsobjekt om uppgiftslämnaren inte uppfattar beskrivningen av ett kosthushåll så som avsetts. Det är något som gäller samtliga uppgifter vid direktinsamling.

1.2.2 Variabler

Intressevariablerna är boendeutgift och inkomst.

Målvariablerna är disponibel inkomst samt boendeutgift och dess delar Ränteutgift, Amortering, Uppvärmning, Fastighetsavgift, Skatt på schablonbelopp vid uppskjuten skatt på försäljning av bostad, Utgifter för underhåll och reparation, Villaförsäkring, Avgifter för vatten och avlopp, sophantering, sotning, vägunderhåll och gemensamhetsanläggningar samt Hyra/avgift till bostadsrättsföreningen.

Observationsvariablerna är de delar som boendeutgiften summeras av samt disponibel inkomst. För de uppgifter som samlas in direkt från hushållen finns goda möjligheter att få överensstämmelse mellan observationsvariabler och målvariabler eftersom insamlingen specialanpassats efter undersökningens ändamål. I vissa fall måste dock målvariabler delas upp i flera observationsvariabler av mättekniska skäl. Exempelvis samlas uppvärmningsutgift in per uppvärmningssätt, så som el, fjärrvärme, olja, ved etc., för att uppgiftslämnaren inte ska utelämna någon utgift. Ett annat exempel är att det går att lämna en sammanslagen utgift för villaförsäkring och hemförsäkring, då många hushåll inte kan dela på beloppet för dessa. Uppgifterna delas istället upp schablonmässigt i bearbetningarna inför statistikframställningen.

Observationsvariabeln hyra/avgift till bostadsrättsförening är en uppgift som kräver följdfrågor. Tillägg som uppvärmning och varmvatten ska ingå i hyran/avgiften, medan däremot hyra för garage eller bilplats inte ingår i undersökningens definition av hyra/avgift. Utgifter för hushållsel inkluderas heller inte i hyran/avgiften. I lägenheter där de boende själva bekostat uppvärmningen efterfrågas utgiften för uppvärmning och läggs till den insamlade hyran/avgiften. För lägenheter där utgiften för hushållsel inte kan särskiljas från hyresbeloppet görs ett schablonmässigt avdrag för denna utgift.

Uppgifter som har register som källa, så som fastighetsavgift, skatt på schablonbelopp vid uppskjuten skatt på försäljning av bostad och disponibel inkomst, är inte primärt insamlade för att ingå i beräkningarna av boendeutgiften respektive inkomsten i undersökningen Hushållens boende. Observationsvariablerna motsvarar ändå på ett tillfredställande sätt målvariablerna.

1.2.3 Statistiska mått

Följande skattningar avseende hushåll redovisas: medelvärde, median och antal. För antalsskattningar, medelvärden och medianer beräknas urvalssäkerheten med hjälp av 95-procentiga konfidensintervall. Dessa konfidensintervall presenteras tillsammans med skattningarna.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De variabler som hämtas från intervjun och SCB:s befintliga register används för att bilda redovisningsgrupper. Redovisningen av boendeutgiftsstatistiken görs främst för hushåll.

För att göra jämförelser av till exempel disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet.

Olika skalor måste användas vid beräkning av disponibel inkomst per konsumtionsenhet respektive konsumtionsutrymme per konsumtionsenhet. Skalan som används för konsumtionsutrymme per konsumtionsenhet motsvarar Socialstyrelsens normer för socialbidrag 1985, och bygger på vilka nödvändiga utgifter *utöver* boendekostnaden som ett hushåll har.

Skala för konsumtionsutrymme per konsumtionsenhet

Hushållsställning	Konsumtionsvikt
Ensamstående	1,16
Samboende	1,92
Barn 0-3 år	0,56
Barn 4-10 år	0,66
Ungdom 11-17 år	0,76
Övriga 18- år	0,96

Skalan som används för disponibel inkomst per konsumtionsenhet baseras på vilka nödvändiga utgifter *inklusive* boendekostnaden som ett hushåll har.

Skala för disponibel inkomst per konsumtionsenhet

Hushållsställning	Konsumtionsvikt
Första vuxen, ensamboende eller sammanboende	1,00
Andra vuxen, sammanboende	0,51
Ytterligare vuxen	0,60
Barn 1, 0-19 år	0,52
Barn 2, 3..., 0-19 år	0,42

Statistiken redovisas för regionerna Stor-Stockholm, Stor-Göteborg, Övriga kommuner med fler än 75 000 invånare samt Övriga kommuner med mindre än 75 000 invånare.

Upplåtelseform används för att skapa redovisningsgrupperna äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt.

1.2.5 Referenstider

Referensperioden för hushållens boendeutgifter är kalenderåret 2017. Hushålllets sammansättning och upplåtelseform avser förhållandet den 31 december 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan skattningen och målstorheten. Det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Under avsnitt 2.2 Osäkerhetskällor görs en genomgång av felkällor och deras konsekvenser för statistiken. Av de osäkerhetskällor som finns i undersökningen finns endast beräkningar av storleken på urvalsfelet medan storleken på övriga osäkerhetskällor inte finns redovisade.

Skattningsförfarandet i BUT utgår ifrån undersökningens design som är ett nätverksurval med stratifiering på hushållstyp och upplåtelseform. Förfarandet ger upphov till slumpmässig osäkerhet då ett specifikt urval av populationen undersöks. Bortfall av individer i urvalet kan ge upphov till både slumpmässiga och systematiska fel. För att kompensera främst för systematiska fel som uppstår som ett resultat av bortfall används hjälpinformation i form av kalibreringsvikter.

2.2 Osäkerhetskällor

De felkällor som kan ha störst påverkan på resultaten är urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. Ett mått på urvalsfelet, konfidensintervall, beräknas och för stora redovisningsgrupper är intervallen små.

2.2.1 Urval

Urvalet är ett stratifierat obundet slumpmässigt urval utan återläggning. Urvalet är ett så kallat nätverksurval, vilket betyder att både urvalspersonen och de personer som tillhör hans hushåll ingår i undersökningen. I ett hushåll kan även individer som inte ingår i ramen ingå, till exempel individer under 18 år.

För att skatta målstorheterna används ett estimationsförfarande som kallas kalibreringsmetod. I syfte att reducera urvalsfel och bortfallsfel utnyttjas registerinformation som uppfyller tre kriterier. Registerinformationen ska

- 1 samvariera med de viktigaste delarna av boendeutgift; bolån, ränta, amortering, hyra och uppvärmningsutgift,
- 2 avgränsa de viktigaste redovisningsgrupperna och
- 3 samvariera med svarsbenägenheten, se avsnitt 2.2.6 *Modellantaganden*.

Osäkerhetsintervall beräknas enligt formeln:

$\text{punktskattning} \pm 1,96 * (\text{skattning av estimatorns medelfel})$

där såväl punkt- som medelfelsskattning beräknas med hjälp av ett av SCB egenutvecklat program, ETOS. Under förutsättning att stickprovsstorleken är stor samt

- (i) att den estimator som används är approximativt väntevärdesriktig, dvs. icke-skev
 - (ii) att estimatorns varians endast beror av samplingvariansen och bortfallsvariansen
- och
- (iii) att de registervariabler som används i kalibreringen uppfyller kriterierna för användande av registerinformation

gäller att sannolikheten är ca 95 procent att det använda urvals- och skattningsförfarandet erhåller ett intervall som täcker in den sökta storheten.

I praktiken är naturligtvis inte samtliga ovanstående förutsättningar perfekt uppfyllda. Även om hjälpvariablerna är klokt valda kommer estimatorn att vara behäftad med viss skevhet, delvis till följd av kvarstående bortfalls- och täckningsfel men också till följd av andra fel av systematisk karaktär. Vidare är det troligt att estimatorns varians underskattas.

Utöver samplingvariansen och bortfallsvariansen tillkommer även ett variansbidrag från andra osäkerhetskällor av slumpmässig natur, men vanligtvis kan endast en del av detta variansbidrag "fångas upp" av den varians estimator som används. Tyvärr är det inte möjligt att avgöra i vilken utsträckning avvikelser från förutsättningarna ovan föreligger, och vilka effekter dessa avvikelser får för tolkningen av de osäkerhetsintervall som presenteras i termer av faktisk konfidensgrad. En rekommendation är dock att vara försiktig med att tolka de presenterade intervallen som regelrätta konfidensintervall.

2.2.2 Ramtäckning

Undersökningens rampopulation består av personer som är 18 år eller äldre och som var folkbokförda i Sverige 31/10 2017. Rampopulationen hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB). De brister som finns när det gäller rampopulationens täckning av målpopulationen är små.

Övertäckning

Övertäckningen kan delas upp i två grupper. Dessa grupper utgör sammanlagt drygt 1 procent i undersökningens rampopulation:

- Emigranter förorsakar övertäckning om utflyttning inte anmäls. Genomförda studier tyder på att folkbokföringen innehåller ett betydande antal personer som inte längre bor i landet. Detta är förmodligen den allvarligaste kvalitetsbristen i folkbokföringen. Många som flyttar ut ur landet har inget eget intresse av att anmäla utflyttningen och en del gör det heller inte. Vid den kontroll som gjordes i samband med folk- och bostadsräkningen 1985 utgjorde den oanmälda utflyttningen ca 0,1 procent av hela befolkningen. Räknat på delpopulationen utländska medborgare utgjorde den oanmälda utflyttningen 1,0 procent för nordiska medborgare och 2,8 procent för medborgare i övriga länder. Under år 2004 gjordes studier med försök att skatta storleken på den oanmälda utflyttningen med hjälp av registerstatistik. En preliminär siffra pekar på att de oanmälda utflyttningarna var minst 0,5 procent i åldersgruppen upp till 65 år.

- Personer som har mycket låga eller ofullständiga inkomst-, bidrags- eller taxeringsuppgifter.

Undertäckning

Brister i rapporteringen av födslar och invandring resulterar i undertäckning i befolkningsstatistiken. Den undertäckning som förekommer i Hushållens boendeutgifter förklaras främst av det glapp i tid som finns mellan urvalsdragning, 31/10, och referenstidpunkt, 31/12, vilket betyder att vi saknar information om de personer som inte fanns i Registret över totalbefolkningen vid urvalstillfället, men som tillkommit fram till den 31/12. Undertäckningen i undersökningen bedöms vara liten.

2.2.3 Mätning

Uppgifter samlas in genom telefonintervjuer eller via webbenkät, samt från SCB:s befintliga statistikregister.

Intervju och webbenkät

Intervjuer genomförs med datorstöd under januari-juni året efter referensåret. Webbinsamling pågår under samma tidsperiod.

Ett antal frågor, bland annat om boendeform och hushållets sammansättning, avser förhållandet den 31/12 referensåret, medan merparten av frågorna gäller hela referensåret.

Felkällor i uppgiftsinsamlingen från hushållen kan vara att uppgiftslämnaren missförstår frågorna eller att svaret registreras felaktigt. Den största felkällan är minnesfel. Många frågor avser utgifter för hela referensåret, vilket betyder att uppgiftslämnaren ska lämna uppgifter som avser över ett år bakåt i tiden. För att försöka minska risken för minnesfel finns i informationsbrevet till uppgiftslämnarna en sammanställning av intervjufrågorna, vilket ger uppgiftslämnarna möjlighet att förbereda sig för vissa frågor.

Ingen studie har gjorts i vilken omfattning dessa felkällor påverkar statistiken.

Mätinstrumenten finns som bifogat dokument i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*, som finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0202.

Statistikregister

SCB:s befintliga register svarar inte alltid mot statistikens behov. Det gäller till exempel hushållets sammansättning i Registret över totalbefolkningen. I insamlingen till Hushållens boendeutgifter finns därför frågor för att fastställa hur hushållet ser ut.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler i en undersökning inte kan inhämtas. Saknas alla värden för en person är det frågan om **objektsbortfall**. Saknas enbart vissa värden handlar det om **partiellt bortfall**. Med partiella svar menas ofullständiga intervjuer.

I tabellerna anges det viktade objektsbortfallet då övertäckningen är borträknad.

Andel objektsbortfall efter hushållstyp, %.

Ensamstående utan barn	58,5
Sammanboende utan barn	45,8
Ensamstående med barn	61,3
Sammanboende med barn	55,6
Övriga	61,1

Andel objektsbortfall efter upplåtelseform, %.

Hysesrätt	54,5
Bostadsrätt	52,0
Äganderätt	55,7

Kalibrering används för objektsbortfallskompensation i urvalet. Kalibrering används för de flesta estimaten som baseras på de svarande i intervjun. Denna metod bör reducera den snedvridande effekt som bortfallet har. Vid redovisning av variabler som finns i SCB:s befintliga register används uppräkningsinformation utan hjälpinformation baserad på hela urvalet.

I insamlade uppgifter förekommer partiellt bortfall. Vid partiellt bortfall sker ett imputeringsförfarande med hjälp av registeruppgift, regressionsmodeller eller medelvärdesimputering. Mer detaljerad information om detta finns i StaF, avsnitt 2.5 *Bearbetningar*.

Omfattningen av det partiella bortfallet är olika i olika variabler. Här visas det partiella bortfallet för ett urval av insamlade variabler.

Finns bolån -4%
Ränteutgift - 33%
Amortering - 17%

Månadshyra - 5%
Ingår uppvärmning i månadshyran - 5%
Boarea - 4%
Typ av kök - 1%

För en del variabler finns möjlighet att komplettera materialet med uppgifter från register. Ett antagande som görs då är att urvalspersonen bor på den adress där hen är folkbokförd.

Exempel på hur det partiella bortfallet hanteras:

Då det gäller ränteutgiften finns goda möjligheter att imputera ett tillförlitligt belopp då den kan beräknas då hushållets totala ränteutgift finns att tillgå från register. Amorteringsbelopp kan sättas i relation till bolånets storlek och hushållets betalningsförmåga. Även uppgift om boarea kan med god kvalitet fås från register.

Bortfallets bidrag till de slumpmässiga effekterna är att osäkerhetsintervallet blir större än det annars skulle ha blivit. De systematiska effekterna är svårare

att uttala sig om, eftersom vi inte vet hur stora dessa är. Men genom kalibrering avser vi att minska de systematiska effekterna.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma vid bearbetning av det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt.

För vissa typer av fel som uppkommer vid databeredning, till exempel vid dataregistrering, kodning och granskning/rättning, kan man efter studier som bygger på upprepning av dessa moment ibland dra slutsatser om både risker och konsekvenser.

Andra bearbetningsfel beror på den "mänskliga faktorn", till exempel beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risker för att de ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

Inom Hushållens boendeutgifter genomförs ett omfattande gransknings- och rättningsarbete. Nedan beskrivs kortfattat de olika delarna i bearbetningsfasen.

Intervju

I samband med intervjun genomförs kontroller av svarens rimlighet och logiska samband. Efter avslutad intervju sker kontroller av intervjumaterialet. Bland annat stäms de insamlade uppgifterna av mot uppgifter från SCB:s befintliga statistikregister, vilket ibland resulterar i ändringar av insamlade uppgifter. Trots granskning kvarstår sannolikt fel i materialet, men ingen studie har gjorts som visar på i vilken omfattning. Troligen medför felen inga eller små konsekvenser för tillförlitligheten.

Webbinsamling

Vid ifyllandet av webbenkäten genomförs ett fåtal kontroller. Tekniken har begränsat användningen av kontroller, varför detta inte gjorts i samma utsträckning som för intervjusvaren. Efter avslutad intervju sker kontroller av webbmaterial på samma sätt som för insamlat material från intervju. Tidigare studier, ett experiment i Hushållens boendeutgifter 2015, visar att användningen av webbinsamling jämfört med telefonintervjuer inte har några konsekvenser för tillförlitligheten.

Granskning av data

Vid skapande av variabler kan fel uppstå. Omfattande kontroller görs där de skapade variablerna bland annat stäms av mot uppgifter från SCB:s befintliga statistikregister. Kontrollen minskar risken för att det ska finnas felaktigheter som i stor utsträckning påverkar statistiken. Genom granskningen uppnås positiva konsekvenser för tillförlitligheten genom att felaktiga uppgifter kan korrigeras.

Framställning av resultat

Punktskattningar och konfidensintervall har beräknats med hjälp av ETOS, ett av SCB utvecklat estimationsprogram. I samtliga moment kan fel uppstå.

2.2.6 Modellantaganden

För att kompensera för objektsbortfall har en kalibreringsestimator använts. Läs mer om objektsbortfall i avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

Om personerna i bortfallet skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna, kan skattningar som grundar sig på enbart de svarande bli skeva. Om exempelvis de svarande bor i hyresrätt i högre grad än de som inte svarat finns risk för överskattning av antal hushåll boende i hyresrätt. För att försöka reducera eventuella bortfallsskevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Storleken på kvarstående skevheter orsakade av bortfall är svår att mäta.

Efter en sammanvägning av analysen kring de tre kriterierna i avsnitt 2.2.1 *Urval* samt efter kontroll av vikternas fördelning, används hjälpvariabler för kalibrering. Hjälpvariablerna som används beskrivs i StaF, avsnitt 3.1 *Kvantitativ information*.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är knappt 12 månader, räknat från den 31 december det år som statistiken avser.

3.2 Frekvens

Uppgifter för Hushållens boendeutgifter samlas in och redovisas vartannat år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik, som finns på SCB:s webbplats www.scb.se/publiceringskalender.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken sprids i form av en statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats www.scb.se/HE0202. Statistiken är också inlagd i *Statistikdatabasen* på webbplatsen. Statistiken förmedlas även i form av artiklar.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av mikrodata. Efter särskild prövning kan forskare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras som tabeller, text och diagram.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Statistikens framställning*. Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument,

Kvalitetsdeklaration. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0202.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

SCB har sedan år 1969 genomfört årliga bostads- och hyresundersökningar, BHU. Omfattningen av undersökningarna har varierat mellan åren. BHU bestod tidigare av två delar; varav den ena vände sig till hushåll som fick besvara frågor om boendet. Insamlingen genomfördes sista gången för undersökningsår 2002. Liknande statistik har undersökningsår 2003-2013 samlats in och redovisats inom ramen för Hushållens ekonomi (HEK).

En del begrepp, redovisningsmått och definitioner har ändrats under årens lopp och det finns också skillnader mellan undersökningarna, vilket påverkar statistikens jämförbarhet över tiden.

Jämförelser mellan statistik från HEK och Hushållens boendeutgifter ska göras med försiktighet. Eftersom Hushållens boendeutgifter till skillnad från HEK är fokuserad på boendeutgifterna ser designen annorlunda ut, till exempel stratifiering och viktning av urvalet.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan grupper inom undersökningen Hushållens boende får anses som god. Statistiken omfattar bara en undersökning och samma populationsavgränsning används överallt.

Boendeutgiften jämförs för de olika upplåtelseformerna hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt. För att göra jämförbarheten så god som möjligt försöker man skapa en boendeutgift som innehåller motsvarande delar för de olika upplåtelseformerna.

Begreppet upplåtelseformer används i ett antal andra undersökningar och kan i vissa fall avse något olika saker. Olikheterna uppstår främst utifrån insamlingssätt. I undersökningar med direktinsamling är det möjligt att fråga efter boendeförhållanden medan registerstatistiken tas fram med hjälp av fler antaganden om personers/hushålls boendeförhållanden utifrån vilka registeruppgifter som finns om bostaden, så som fastighetens ägare.

Två tydliga skillnader i upplåtelseform mellan direktinsamlade uppgifter och registeruppgifter är hushåll som hyr sin lägenhet av en bostadsrättsförening samt de som hyr en bostad i andra hand. I registerstatistiken klassas alla som är folkbokförda i en bostadsrättslägenhet som bostadsrättsinnehavare oavsett om man hyr lägenheten eller inte. Det framgår inte av registeruppgifterna om ett hushåll hyr en lägenhet i andra hand. Vid direktinsamling går det att ställa frågor om de verkliga förhållandena.

Även mellan undersökningar med direktinsamling kan det finnas skillnader i hur olika typer av boende redovisas. Detta gäller ofta de mer ovanliga formerna av boende, till exempel om hushåll som bor i en lägenhet i en egen hyresfastighet räknas som boende i äganderätt eller i någon annan typ av boende.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Det finns flera undersökningar som samlar in och redovisar hushållens boendeutgifter, men ingen av dessa är designad för att kunna användas tillsammans.

Ett exempel är Hushållens utgifter (HUT) www.scb.se/HE0201 som bland annat redovisar utgifter för boendet. De båda undersökningarna har inte samma mät- och referensperioder, och olika definition av boendeutgiften.

Vill man jämföra statistiken, ska det göras med stor försiktighet på grund av skillnaderna i dessa undersökningar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Den numeriska överstämelsen inom statistiken om Hushållens boendeutgifter är god. Det finns inga tabeller med avvikande redovisningsgrupper, alla andelar summerar till 100 procent och siffror i olika tabeller som syftar på samma sak är lika.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679). Samtliga uppgifter skyddas av sekretessen. Personuppgifter, bland annat personnummer, finns i statistikregistret. Sekretessen gäller i 70 år.

Vid begäran från privatperson enligt Personuppgiftslagen lämnas registerutdrag, vilket endast innehåller uppgifter om den egna personen.

C Bevarande och gallring

Det finns ännu inget beslut om avidentifiering, gallring och arkivering.

D Uppgiftsskyldighet

Statistiken baseras på uppgifter i registersystemet RTB (Registret över totalbefolkningen) och SCB:s lägenhetsregister. SCB:s lägenhetsregister är en bearbetning av Lägenhetsregistret hos Lantmäteriet.

RTB bygger på administrativa register. Skatteverket levererar uppgifter från folkbokföringen och på SCB lagras uppgifterna efter kontroller, justeringar och härledningar.

Följande lagar och förordningar reglerar individers skyldighet att anmäla uppgifter till folkbokföringen samt Skatteverkets rätt och skyldighet att

behandla folkbokföringsuppgifter; Folkbokföringslag (1991:481), Folkbokföringsförordning (1991:749), Lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, Förordning (2001:589) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet samt Förordning (2007:762) med instruktion för Statistiska centralbyrån. Enligt förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:100, ska Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för Befolkningsstatistiken till SCB.

Kommuner och fastighetsägare har skyldighet att medverka vid upprättandet av ett lägenhetsregister reglerat i Lag om lägenhetsregister (SFS 2006:378). Där regleras även uppdateringen så att nytillkomna lägenheter efter det initiala upplägningsarbetet i flerbostadsfastigheter blir nummersatta.

Vidare har folkbokföringslagen (SFS 1991:481) kompletterats i 6 § med "att en person som är bosatt på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter skall folkbokföras även på lägenhet".

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

År 2016 publicerades statistiken för första gången inom ramen för undersökningen Hushållens boendeutgifter. I den första insamlingen genomfördes ett experiment med webbinsamling som ett komplement till telefonintervjuerna för halva materialet. Detta föll väl ut och webbinsamling har nu blivit en permanent del av insamlingsstrategin.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Enheten för statistik om befolkning och ekonomisk välfärd
E-post	inkomststat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)